SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2577

av Jonas Andersson (SD)

Medborgarskapskrav för politiska uppdrag och högre statliga befattningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur krav på minst tio års svenskt medborgarskap kan införas för riksdagsledamöter och deras ersättare samt om en längre kvalificeringstid bör gälla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur krav på minst tio års svenskt medborgarskap kan återinföras för statsråd samt om en längre kvalificeringstid bör gälla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur krav på minst tio års svenskt medborgarskap kan införas för högre statliga befattningar och andra säkerhetskänsliga uppdrag samt om en längre kvalificeringstid bör gälla och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur krav på minst tio års svenskt medborgarskap kan införas för kommunala och regionala förtroendeuppdrag samt om en längre kvalificeringstid bör gälla och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att inneha svenskt medborgarskap medför rättigheter, men också skyldigheter. Personer som innehar politiska uppdrag och högre statliga befattningar har stort inflytande över beslut som påverkar den svenska staten och svenska folket. Därför är det viktigt att dessa personer har en stark och långvarig anknytning till Sverige.

Den mycket extrema och oansvariga migrationspolitik som under decennier varit rådande i Sverige, i kombination med hur enkelt utlänningar har kunnat bli svenska medborgare, understryker vikten av att ställa krav på anknytning till Sverige hos dem som innehar de aktuella uppdragen och befattningarna.

Svenskt medborgarskap krävs redan i dag för att vara valbar till Sveriges riksdag, men något krav på hur länge en person ska ha varit medborgare finns inte. En person som alldeles nyligen har blivit svensk medborgare kan således väljas in i riksdagen, vilket också skedde i valet 2026 med en omfattande debatt som följd. Det är en helt orimlig ordning.

För statsråd fanns det förr ett krav på att ha innehaft svenskt medborgarskap i minst tio år. I samband med grundlagsreformen 2011 togs dock detta krav bort. Som skäl för det tidigare kravet angavs säkerhetspolitiska hänsyn och risk för påverkan från främmande makt. Dessa skäl är dock minst lika aktuella i dag, och därför bör kravet återinföras. Motsvarande krav bör också införas för riksdagsledamöter och deras ersättare.

Det tidigare kravet på tio års svenskt medborgarskap är en naturlig utgångspunkt när frågan ses över igen. Tio år bör dock ses som en miniminivå, och frågan om en ännu längre kvalificeringstid kan vara motiverad bör utredas. En översyn bör innefatta samtliga uppdrag och befattningar som tas upp i den här motionen.

Kraven som tas upp bör inte bara gälla politiska uppdrag, utan också högre statliga befattningar och andra säkerhetskänsliga uppdrag. Exempel på befattningar och uppdrag som bör omfattas är statssekreterare, vissa myndighetschefer samt befattningar inom

Försvarsmakten och utrikesförvaltningen. Krav på svenskt medborgarskap finns redan för flera av dessa befattningar, men även frågan om en kvalificeringstid bör utredas.

Även när det gäller kommuner och regioner bör en motsvarande översyn göras avseende medborgarskapskraven. I dag kan personer som inte ens är svenska medborgare inneha de högsta politiska uppdragen, exempelvis kommunstyrelsens eller regionstyrelsens ordförande. I teorin kan en person med endast medborgarskap i Irak flytta till Sverige, vara folkbokförd här i minst tre år i följd före valdagen, bli invald i kommunfullmäktige för att därefter utses till kommunstyrelsens ordförande. Undertecknad anser att det är en fullständigt orimlig ordning som måste förändras. Som ledande politisk företrädare på lokal nivå är man även en representant för Sverige. Att leda en kommun eller region och fatta beslut om viktiga offentliga verksamheter borde förutsätta svenskt medborgarskap och en stark och långvarig anknytning till Sverige. Regeringen bör mot bakgrund av detta utreda möjligheterna att införa krav på minst tio års svenskt medborgarskap för kommunala och regionala förtroendeuppdrag samt överväga en ännu längre kvalificeringstid.

Motionens förslag om skärpta krav kopplade till det svenska medborgarskapet skulle bidra till att stärka medborgarskapets värde och samtidigt kunna öka förtroendet för politiska beslutsfattare och andra personer med höga befattningar.

Jonas Andersson (SD)